

Informácia Ministerstva životného prostredia SR k zmenám povinností pre držiteľov papagájov sivých - žakov (*Psittacus erithacus*) a gekónov druhu *Lygodactylus williamsi*

V dňoch 24.9 – 4.10.2016 sa v Johannesburgu (Juhoafrická republika) uskutočnilo 17. zasadnutie konferencie zmluvných strán Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES).

Na vyššie uvedenej konferencii bol prijatý návrh na preradenie druhu papagáj sivý – žako (*Psittacus erithacus*) z prílohy CITES II do prílohy CITES I a návrh na zaradenie druhu gekóna *Lygodactylus williamsi* do prílohy CITES I.

Oba vyššie uvedené druhy boli v rámci Slovenskej republiky (resp. EÚ) **preradené z prílohy B do prílohy A nadobudnutím účinnosti novely priamo aplikovateľného nariadenia Rady (ES) č. 338/97 dňa 4. februára 2017.**

Preradenie vyššie uvedených druhov do prílohy A teda predstavuje pre súčasných i budúcich držiteľov týchto exemplárov **zavedenie nových povinností v oblasti**

- vedenia evidencie,
- nezameniteľného označovania,
- preukazovania pôvodu a
- vykonávania komerčnej činnosti na území EÚ.

Na súčasného držiteľa exemplára druhu papagáj sivý – žako (*Psittacus erithacus*) alebo gekóna druhu *Lygodactylus williamsi*, ktorý nadobudol tento exemplár **pred 4. februárom 2017**, sa vzťahuje **špeciálne 3 mesačné prechodné obdobie**, uvedené v § 29 ods. 6 zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

Toto ustanovenie určuje **obdobie troch mesiacov** od zavedenia zmeny v prílohách nariadenia Rady (ES) č. 338/97, **t. j. od 4.2.2017 do 4.5.2017, počas ktorých má držiteľ povinnosť:**

- **uviesť evidenciu exemplárov** do takého stavu, aký požaduje zákon pre exempláre zaradené do prílohy A a
- **požiadať o vydanie preukazu o pôvode alebo iného dokladu** (v závislosti od toho, ako plánuje držiteľ s exemplárom ďalej nakladať).

Na ďalšie povinnosti držiteľa exemplára sa **prechodné obdobie troch mesiacov nevzťahuje**, začnú teda pre držiteľa **platiť v deň nadobudnutia účinnosti novely nariadenia Rady (ES) č. 338/97**, t. j. 4. februára 2017. Ide o:

- **povinnosť nezameniteľne označiť exemplár** druhu preradeného do prílohy A,
- **povinnosti v súvislosti so zákazom vykonávania komerčných činností** s exemplárom druhu preradeného do prílohy A, ktoré vyplývajú priamo z nariadenia Rady (ES) č. 338/97.

Na **exempláre nadobudnuté po preradení druhov do prílohy A**, t. j. od 4. februára 2017, sa automaticky vzťahujú ustanovenia zákona a príslušných nariadení EÚ, ktoré sa vzťahujú na exempláre druhov z prílohy A. Prechodné ustanovenie § 29 ods. 6 zákona sa ich netýka.

VEDENIE EVIDENCIE

Povinnosť zosúladenia vedenia evidencie so zákonom nadobudla platnosť s účinnosťou novely nariadenia Rady (ES) č. 338/97, t. j. 4. februára 2017. Zákon **pri exemplároch druhov preradených do prílohy A zavádza** v § 11 ods. 3 v súvislosti s evidenciou pre ich držiteľa **d'alšiu povinnosť**:

- každú zmenu údajov v druhovej karte je držiteľ povinný písomne alebo elektronicky oznámiť príslušnému okresnému úradu doručeníím kópie časti druhovej karty s vyznačenou zmenou do 30 dní odo dňa zápisu zmeny.

Držiteľ, ktorý má v držbe exemplár druhu papagáj sivý – žako (*Psittacus erithacus*) alebo gekóna *Lygodactylus williamsi* po 4. februári 2017 a nadobudol ho **pred** preradením druhu do prílohy A, si sám **v prechodnom období troch mesiacov na ním vedenej existujúcej druhovej karte (nie je potrebné druhovú kartu prepisovať alebo založiť novú druhovú kartu) prepíše údaje o zaradení druhu** do prílohy CITES a do prílohy EÚ

- v kolónke „Príloha CITES“ prepíše „II“ na „I“
- v kolónke „Príloha EÚ“ prepíše „B“ na „A“
- dopíše dátum vyznačenia zmeny.

Túto **zmenu držiteľ do 30 dní od jej vykonania oznámi** písomne alebo elektronicky príslušnému okresnému úradu doručeníím kópie časti druhovej karty s vyznačenou zmenou. Táto oznamovacia povinnosť (do 30 dní odo dňa zápisu zmeny) sa bude na držiteľa vzťahovať **pri každej následnej zmene** vo vedení evidencie na druhovej karte.

Upozorňujeme držiteľov na ustanovenie § 9 ods. 5 písm. b) zákona, podľa ktorého je každý držiteľ exemplára povinný **uchovávať evidenciu** o exemplároch, ktoré mal v držbe po dobu piatich rokov od vykonania posledného zápisu.

Ďalej upozorňujeme, že dodržanie povinností v súvislosti s evidenciou exemplárov kontroluje Slovenská inšpekcia životného prostredia a príslušný okresný úrad. **Nesplnenie týchto povinností môže byť predmetnými orgánmi sankcionované.**

PREUKAZ O PÔVODE EXEMPLÁRA ŽIVOČÍCHA

S nadobudnutím účinnosti novely nariadenia Rady (ES) č. 338/97, t. j. ku 4. februáru 2017, vzniká držiteľovi **v lehote tri mesiace povinnosť požiadať o**

- **vydanie preukazu o pôvode alebo**
- **udelenie výnimky zo zákazu komerčných činností**, ak držiteľ plánuje vykonávať s exemplárom komerčnú činnosť (tejto téme sa venujeme v ďalšej časti informácie).

Zákon teda umožňuje držiteľovi vybrať si medzi týmito dvoma dokladmi v závislosti od toho, ako plánuje s exemplárom nakladať.

Komerčná činnosť je v nariadení Rady (ES) č. 338/97 **definovaná** ako kúpa, ponuka na kúpu, nadobudnutie na komerčné účely, vystavovanie na verejnosti na komerčné účely, využitie na komerčný zisk a predaj (znamená akúkoľvek formu predaja; nájom, výmenný obchod alebo výmena sa bude považovať za predaj; výrazy s obdobným významom sa budú vysvetľovať obdobne), držba na predaj, ponuka na predaj (znamená ponuku na predaj a akúkoľvek činnosť, ktorá by sa dala takto logicky vysvetliť vrátane reklamy alebo obstarania reklamy na predaj a výzvu na obchod) alebo preprava na účely predaja.

V prípade, že držiteľ **neplánuje vykonávať** vyššie definovanú komerčnú činnosť, **požiada o vydanie preukazu o pôvode**, ktorý vydáva miestne príslušný okresný úrad.

So žiadosťou o vydanie preukazu o pôvode žiadateľ na okresný úrad doručí

- kópiou druhovej karty,
- všetky písomné doklady, na základe ktorých exemplár nadobudol, ktoré obsahujú najmä meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu fyzickej osoby alebo názov, alebo obchodné meno, sídlo a miesto podnikania právnickej osoby, od ktorej exemplár nadobudol; vedecké meno druhu exemplára; počet nadobudnutých exemplárov; dátum nadobudnutia exemplára,
- akékoľvek ďalšie doklady a informácie (napr. kúpnopredajná zmluva resp. pokladničný blok, darovacia zmluva, potvrdenie o registrácii, povolenie na dovoz, v prípade odchovaného exemplára údaje a doklady o rodičovských exemplároch, ich označení, ďalšie informácie o odchove, záznam z nezameniteľného označenia, ak je exemplár označený), ktoré napomôžu určeniu pôvodu exemplára.

Upozorňujeme na skutočnosť, že exemplár môže mať už vydaný preukaz o pôvode na základe starších právnych predpisov.

NEZAMENITEĽNÉ OZNAČENIE

Na účely vydania preukazu o pôvode musí byť živý exemplár papagáj sivý – žako (*Psittacus erithacus*) **nezameniteľne označený**

- jedinečným, nedeliteľným a nesnímateľným **krúžkom** umiestneným na nohe (živé exempláre vtákov, narodené a odchované v zajatí a vtáky narodené v kontrolovanom prostredí) **alebo**
- jedinečne číslovaným **injekčným transpondérom** (mikročipom alebo mini-mikročipom) spĺňajúcich normy ISO 11784: 1996 (E) a 11785: 1996 (E) (všetky vtáky okrem tých, ktoré sú narodené a odchované v zajatí a vtáky narodené v kontrolovanom prostredí).

Živý exemplár druhu gekóna *Lygodactylus williamsi* musí byť na účely vydania preukazu o pôvode nezameniteľne označený jedinečne číslovaným **injekčným transpondérom** (mikročipom alebo mini-mikročipom) spĺňajúcim normy ISO 11784: 1996 (E) a 11785: 1996 (E), alebo iným vhodným nezameniteľným označením.

Upozorňujeme na **už existujúcu povinnosť nezameniteľného označenia** živých exemplárov vtákov druhov zaradených do prílohy B narodených a odchovaných v intenzívnej ľudskej opatere formou jedinečného, nedeliteľného a nesnímateľného krúžku (§ 13 ods. 1 a ods. 6 zákona), ktorá sa vzťahuje aj na druh **papagáj sivý – žako** (*Psittacus erithacus*). Držiteľ

takéhoto exemplára má povinnosť zabezpečiť jeho označenie pod dohľadom zamestnanca príslušného okresného úradu alebo ním poverenej organizácie ochrany prírody a krajiny, ak okresný úrad neurčí inak. Prítomný zamestnanec alebo ním poverená organizácia vyhotovuje z označenia záznam.

V prípade, že **exemplár už nezameniteľne označený je**, po doručení žiadosti o vydanie preukazu o pôvode vykoná príslušný okresný úrad fyzickú identifikáciu exemplára a vyhotoví o tom záznam. Potrebné je posúdiť najmä nezameniteľnosť označenia (nedeliteľnosť krúžku, vhodná veľkosť krúžku resp. jeho nesnímateľnosť, čitateľnosť kódu).

V prípade, že **exemplár označený nie je**, držiteľ exemplára druhu zaradeného do prílohy A je povinný zabezpečiť jeho nezameniteľné označenie pod dohľadom zamestnanca príslušného okresného úradu.

Vhodnosť iného označenia (ak predpísané označenie nie je vhodné z dôvodov špecifických fyzických a etologických vlastností živočícha) určuje príslušný okresný úrad na základe stanoviska Štátnej ochrany prírody SR, Vedeckého orgánu SR.

Okresný úrad následne vyhodnotí predložené písomné doklady a určí pôvod v súlade s § 12 ods. 6 zákona. V prípade, že exemplár nebol nezameniteľne označený a bude následne označený pod dohľadom zamestnanca príslušného okresného úradu, neznamená to ešte, že mu bude aj určený pôvod a vydaný preukaz o pôvode. **Pre určenie pôvodu a vydanie preukazu o pôvode sú rozhodujúce predložené doklady o pôvode.**

Upozorňujeme, že originál tlačiva preukazu o pôvode má hologram a **ide o verejnú listinu, ktorej falšovanie je trestné**. Tieto tlačivá majú k dispozícii príslušné okresné úrady.

Ďalej upozorňujeme, že dodržanie povinností v súvislosti s požiadanim o vydanie preukazu o pôvode, resp. iného dokladu kontroluje Slovenská inšpekcia životného prostredia a príslušný okresný úrad. **Nesplnenie týchto povinností môže byť predmetnými orgánmi sankcionované.**

VÝNIMKA ZO ZÁKAZU KOMERČNÝCH ČINNOSTÍ

S nadobudnutím účinnosti novely nariadenia Rady (ES) č. 338/97 dňa 4. februára 2017, ktorou boli druhy papagáj sivý – žako (*Psittacus erithacus*) a gekón *Lygodactylus williamsi* preradené do prílohy A, začal pre exempláre týchto druhov platiť zákaz vykonávania akýchkoľvek vyššie uvedených komerčných činností (podrobnú definíciu komerčných činností sme uviedli v predchádzajúcej časti tejto informácie).

Ak **teda držiteľ plánuje vykonávať** s exemplárom **komerčnú činnosť**, požiada Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) v správnom konaní o udelenie výnimky zo zákazov komerčných činností. **Komerčnú činnosť je následne možné uskutočniť len s vopred vydanou platnou výnimkou zo zákazu komerčných činností (formou potvrdenia), pričom táto podmienka platí pre predajcu aj kupujúceho.**

Formulár žiadosti spolu s náležitosťami je možné nájsť na webovej stránke MŽP SR.

- [Formulár žiadosti](#)
- [Zoznam potrebných náležitostí](#)

Požiadavky na nezameniteľné označenie exemplárov sú obdobné ako pri žiadosti o vydanie preukazu o pôvode, teda na účely udelenia výnimky zo zákazu komerčných činností musí byť živý exemplár druhu papagáj sivý – žako (*Psittacus erithacus*) nezameniteľne označený formou jedinečného, nedeliteľného a nesnímateľného krúžku (prípadne injekčným transpondérom), živý exemplár druhu gekóna *Lygodactylus williamsi* formou injekčného transpondéru (prípadne iným vhodným nezameniteľným označením).